

Τμήμα

31 'Οκτωβρίου

196

Συνεδριάσεις τῆς

XXXXX : κ. 'Αθαν. Τομαράς
Σύνθεσις : Πρόεδρος — 'Αντιπρόεδρος : κ.κ. Δημ. Βενιζέλος, 'Ιωάν. 'Αθανασούλας, Βασ. Κωτσάρδης.
Σύμβουλοι : 'Αντ. Καμπίτσης.

Πάρεδροι (γνώμαι) άνευ ψήφου : κ.κ. 'Ιάκ. 'Ιακωβάκης, Ρίζος 'Αντωνιάδου-
λος.

Εισηγητής : κ. 'Ιάκ. 'Ιακωβάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθ. ερωτήματος : Φ. 7614/103/766/4-11-76 Υπουργείου Εξωτερικών, Δ/νσεως Εκ-
κλησιών.

Περίληψις ἐρωτήματος : Περὶ δυνατότητος συννόμου ἐκδόσεως Διοικητικῶν πράξεων
ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Επί του πρόσθεν ερωτήματος το Νομικόν Συμβούλιον γνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως :

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ἐγένετο εἰδική ρύθμις διὰ τὸ καθεστῶς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὁρισθέντος ὅτι :

1. Ἡ χερσόνησος τοῦ Ἄθω ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίβλας καὶ ἐξῆς, ἀποτελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἶναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον τοῦτου προνομιακὸν καθεστῶς, αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ ὁποῦ ἡ κυριαρχία παραμένει ἄθικτος ἐπ' αὐτοῦ. Ἐξ ἀπόψεως πνευματικῆς τὸ Ἅγιον Ὄρος διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.....

2. Τὸ Ἅγιον Ὄρος διοικεῖται, κατὰ τὸ καθεστῶς αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν του, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι κατανεμημένη ὁλόκληρος ἡ χερσόνησος τοῦ Ἄθω, τὸ ἕδαφος τῆς ὁποίας εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον.

Ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἀσκεῖται δι' ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἀποτελούντων τὴν Ἱερὰν Κοινότητα. Οὐδεμίᾳ ἀπολύτως ἐπιτρέπεται μεταβολὴ τοῦ διοικητικοῦ συστήματος ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, οὐδὲ τῆς ἱεραρχικῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ὑποτελῆ των ἑξαρτήματα. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν αὐτῷ ἐγκαταβίωσις ἑτεροδόξων ἢ σχισματικῶν.

3. Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸ ὁποῖον, συμπρέττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσιν Ἱερὰί Μοναί, ἐπικυρῶνουν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

4. Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων τελεῖ, ὡς πρὸς μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς πρὸς δὲ τὸ διοικητικόν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

5. Αἱ ἀνωτέρω ἐξουσίαι τοῦ Κράτους ἀσχοῦνται διὰ διοικητοῦ, τοῦ ὁποῦ τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καθορίζονται διὰ νόμου.

Διὰ νόμου ἐπίσης καθορίζονται ἢ ὑπὸ τῶν μοναστηριακῶν ἀρχῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἀσκουμένη δικαστικὴ ἐξουσία, ὡς καὶ τὰ τελωνειακά καὶ φορολογικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ὑπὸ τὴν συνταγματικὴν ρύθμισιν τοῦ προπαρατιθεμένου ἄρθρου, τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀποτελεῖ Νομικὸν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, αὐτοδιοικοῦμενον κατὰ τὸπον καὶ ἀποτελοῦν περιοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μὴ ὑπαγομένην εἰς γνωστὴν τινὰ μορφήν τῶν διοικητικῶν περιφερειῶν, ὡς π.χ. νομόν, ἐπαρχίαν, δῆμον, οὐδ' ὑπάγεται εἰς τινὰ τῶν περιφερειῶν τούτων (Ν. Ἀντωνοπούλου, Ἡ Συνταγματικὴ προστασία

τοῦ Ἀγιορειτικοῦ Καθεστώτος, ἔκδ. 1958, σελίς 182 -ἐπίσης, Π. Παναγιωτάκου, Σύστημα Ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, τ.Δ:σ. 420, 480).
Ἡ αὐτοδιοίκηση τοῦ Ἀγίου Ὄρους, δοτὴ εἰς αὐτό ὑπὸ τοῦ Συνταγμα-
τικοῦ Νομοθέτου κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ βούλησιν, συμβαδίζει πρὸς
τὴν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους διοικητικὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν αὐτο-
διοικουμένων Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἀγίου Ὄρους καὶ ἐξ ἑτέρου εἰς τή-
ρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας ὑπὸ τοῦ Κυριάρχου Κράτους.
Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἦτοι τὴν τῆς διαφυλάξεως τῆς
δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀσκεῖ τὰ
κυριαρχικά του δικαιώματα, μὴ δεσμευόμενον ὑπὸ τοῦ ἀγιορειτικοῦ
καθεστώτος, ἔχει δὲ ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα, ἀσκουμένην διὰ τοῦ
Διοικητοῦ.

Ἐν ὧσιν τῆς συνταγματικῆς ταύτης ρυθμίσεως τὸ ν.δ. 124/69
"περὶ τῆς κατὰ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην Ἀγίου Ὄρους ἀσκήσεως
ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ Ἀγίου Ὄρους" (Α 28) προβλέπει περὶ
τῆς διοικητικῆς ἐποπτείας καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν
αὐτοδιοικουμένων ὀργανισμῶν, διὰ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ἀγίου Ὄρους.
Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν διαφύλαξιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας,
δέν ἔχει εἰσέτι ἐκδοθῆ νόμος, ρυθμίζων διὰ τὸν ἐκ τοῦ Συντάγματος
προβλεπόμενον Διοικητὴν τοῦ Ἀγίου Ὄρους, τὴν ἀρμοδιότητα ἐκδό-
σεως σχετικῶν μὲ τὴν ἀρμοδιότητα ταύτην, ἐκτελεστῶν ἀτομικῶν ἢ
κανονιστικῶν διοικητικῶν πράξεων καὶ οὕτω δέν ὑφίσταται νῦν, δυ-
νατότης ἐκδόσεως παρομοίων πράξεων κατὰ γενικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ
Διοικητοῦ.

Ὁ Εἰσηγητὴς Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Ἐξεωρήθη

Ἀθήναις τῇ

Νοεμ. 1977

δ Ἀντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ἀθ. Γομαράς.